

Saamenkieliset lasten, nuorten ja perheiden palvelut Suomessa 2016

Lapen maakunnallinen muutostyö –seminaari 26.1.2017

Kartoitus

- Saamelaiskäräjät/Posken saamelaisyksikkö on STM:n tilauksesta laatinut saamelaislapsille, -nuorille ja -perheille tarjolla olevien saamenkielisten palveluiden nykytila- kartoituksen.
- Kartoitus kuvaa varhaiskasvatus-, sivistys-, nuoriso-, kulttuuri-, vapaa-aika-, kirjasto-, museo-, sosiaali- ja terveystalveluiden saatavuutta Suomessa marras-joulukuussa 2016.
- Tarkastelu kohdistuu saamelaisten kotiseutualueella kuntien, seurakuntien ja muiden saamenkielisiä palveluita tuottavien tahojen palveluihin sekä saamelaisten kotiseutualueen ulkopuolella Rovaniemen, Oulun, Tampereen, Jyväskylän ja pääkaupunkiseudun palveluihin.

SÁMEDIGGI
SÁMITIGGE
SÁÁ'MTE'ÕÕ
SAAMELAISKÄRÄJÄT

Tavoite ja tulos

- Kartoituksen tavoitteena on tehdä näkyväksi saamelaisten lasten, nuorten ja perheiden palvelutarpeet ja -vajeet, oikeudet alkuperäiskansana, kielen ja kulttuurin merkitys saamelaisten omien voimavarojen vahvistamisessa.
- Saamen kielellä tarkoitetaan pohjois-, inarin- ja koltansaamen kieliä.
- Kartoitus osoitti, että saamelaisten oikeus omakielisiin palveluihin toteutuu huonosti.

Saamenkielisten palvelujen saatavuus

- Saamelaisten kotiseutualueella tilanne on hiukan parempi kuin sen ulkopuolella. Saamelaisten kotiseutualueellakin kielikohtaiset erot ovat kuitenkin suuret.
- Saamelaisten kotiseutualueen ulkopuolella saamenkielisiä palveluja ei juurikaan ole (vain varhaiskasvatusta ja kielen opetusta).
- Suomessa heikoin tilanne on koltansaamenkielisillä.
- Parhaiten saamenkielisiä palveluita on tarjolla Utsjoen kunnassa.
- Eniten saamenkielisiä palveluja tarjotaan saamelaisalueella varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja vanhusten kotipalveluissa, vähiten nuorisotyössä, vapaa-aika-, kulttuuri-, liikunta- ja kirjastopalveluissa.
- Utsjoen kuntaa lukuun ottamatta saamenkieliset lapset ja nuoret eivät saa yhteiskunnalta tarvitsemaansa tukea saamen kielen ja kulttuurin ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi.

SÁMEDIGGI
SÁMITIGGE
SÁÁ'MTE'ŌŌ
SAAMELAISKÄÄJÄT

Palvelujen saatavuutta heikentävät

- Saamenkielisen henkilöstön vähyys ja resurssien puute.
- Tiedottamisen puute.
- Saamenkielisiä asiakkaita ei tunnisteta tai heidän kielellisiä oikeuksiaan ei arvosteta.
- Viranomaisilta puuttuu pitkänaikavälin suunnitelma saamenkielisen palvelutason parantamiseksi.

SÁMEDIGGI
SÁMITIGGE
SÁÁMTE'ŌŌ
SAAMELAISKÄÄJÄT

Johtopäätös

Saamelaislasten ja perheiden perusoikeuksien ja yhdenvertaisuuden toteutuminen edellyttää

- 1) saamenkielisten peruspalvelujen selkeää vahvistamista,
- 2) saamenkielisen henkilöstön saatavuuden parantamista,
- 3) saamen kielten elvytysohjelman toimeenpanoa,
- 4) yhteistoiminnallisuutta,
- 5) saamelaistoimijoiden taloudellisten resurssien vahvistamista.

SÁMEDIGGI
SÁMITIGGE
SÁÁ'MTE'ÕÕ
SÁAMELAISKÄRÄJÄT

**Takkâ!
Spä'sseb!
Giitu!
Kiitos!**

SÁMEDIGGI
SÁMITIGGE
SÁÁ'MTE'ÕÕ
SÁAMELAISKÄRJÄJÄT

